

PLEBISCIT IN NASTAJANJE SLOVENSKE DRŽAVE – naloge za učence.

Tip naloge I.

Ali veš, v kateri državi smo Slovenci živeli v času od 1945 do 1991? Obkroži.

- V Kraljevini Sloveniji.
- V Nemškem cesarstvu.
- V SFRJ (Socialistična federativna republika Jugoslavija).
- V Republiki Sloveniji.

Do zapisane trditve se opredeli z DA ali NE.

a) Slovenska opozicija je maja 1990 predstavila Majniško deklaracijo na velikem zborovanju na Kongresnem trgu v Ljubljani.

DA NE

b) V njej je zagovarjala suvereno državo slovenskega naroda in samostojno odločanje v političnih povezavah z drugimi narodi.

DA NE

c) Sestavni del slovenskega nacionalnega programa je bila želja po parlamentarni demokraciji in spoštovanje človekovih pravic.

DA NE

č) Izrekli so se proti monopolu Zveze komunistov ter za parlamentarno demokracijo.

DA NE

Tip naloge II

Didaktična igra: miselno zahtevnejša igra. Transformerji.

Uporabna didaktična igra, kadar pri obravnavi učne snovi naletimo na različne statistične podatke, ki so običajno suhoparni in bi jih učenci samo mimogrede pogledali. Od učencev se zahteva, da transformirajo/predelajo/prevedejo podatke v nekaj drugega. Lahko jih transformirajo v diagram, narišejo sliko ali pa izoblikujejo v nekaj drugega bolj privlačnega, zanimivega in izvirnega.

V 80-tih letih 20. st. je Jugoslavijo pretresala močna gospodarska kriza. Vrednost dinarja je vsakodnevno padala.

Aktivnost :

Grafično prikaži gibanje življenjskega standarda (lahko po posameznih dobrinah ali v skupnem povprečju)

Koliko časa je moral delati zaposleni s povprečno plačo, da si je lahko privoščil nekatere dobrine:

leto	1970	1980	1985	1988	1990	1992	2006	
Črn kruh	12'	10'	13'	5'	21'	22'	25'	1kg
Mleko	13'	9'	14'	10'	15'	15'	7'	1l
Kava	4h58'	8h24'	9h17'	7h21'	3h51'	3h32'	1h32'	1kg
Časopis	4'	7'	7'	11'	13'	13'	10'	Dnevnik
Govedina	2h31'	1h43'	1h39'	1h20'	1h28'	2h33'	1h35'	1kg
Barvni TV	334h	617h	544h	556h	348h	331h	47h	Kos
Moška srajca	9h34'	7h17'	10h17'	10h46'	15h38'	16h57'	11h21'	bombažna
avtomobil	2294h	1626h	2998h	2909h	2420h	3192h	2824h	najbolj prodajan

Vir: SURS

Tip naloge III

Didaktična igra. Rešeto:

1.			D	E	M	O	S												
2.					U	S	T	A	V	A									
3.	C	I	V	I	L	N	A		D	R	U	Ž	B	A					
4.			D	A	N		M	L	A	D	O	S	T	I					
5.					V	O	J	N	A										
6.						S	L	O	V	E	S	N	O	S	T				
7.						V	O	L	I	T	V	E							
8.					P	O	M	L	A	D									
9.				M	A	J	N	I	Š	K	A								
10.					M	I	R												
11.				T	I	T	O												
12.				P	L	E	B	I	S	C	I	T							
13.			S	L	O	V	E	N	I	J	A								

Tip naloge IV

Didaktična igra: z gibanjem. **Stojimo na vrednotah.**

Navodilo: V učilnici položimo na tla dolg papirnat trak. Navedemo dve skrajni stališči, ki ju predstavljata konici traku. Navedemo argumente za in proti plebiscitnemu vprašanju »Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?«

Od učencev pričakujemo, da bodo izrazili svoje osebno stališče.

Didaktična igra: z gibanjem. **Po kamnih čez potok.**

Učitelj pripravi liste, na katerih je zapisan pojem (npr. osamosvojitve, samostojnost, skupščina, volilna pravica, ustava, volišče, glasovnica, . Ti listi predstavljajo kamne, preko katerih morajo učenci hoditi, da pridejo čez potok. Učenec, ki stopi na kamen mora pravilno pojasniti/obrazložiti/predstaviti, kaj predstavlja beseda na katero je stopil. Če se zmoti, prepusti mesto drugemu učencu. Igra se konča, ko pride kateri učenec preko vseh kamnov čez potok.

POJMI:

osamosvojitvev, suverenost, skupščina, volilna pravica, ustava, volišče, glasovnica, svoboda, demokracija.

Tip naloge V

Didaktična igra: **ustvarjalna igra**. Izdelaj slogan, logotip ali propagandni letak.

Učenci se postavijo v vlogo promotorjev samostojne Slovenije. Pripravijo logotip, letak, slogan s katerim nagovarjajo slovenske državljane, naj se odločijo za samostojno in neodvisno državo. Izdelek (likovno grafični izdelek, plakat, PowerPoint predstavitev).

Tip naloge VI

Metoda dela pisno-grafičnih izdelkov.

- a) Učenci pojasnijo kaj predstavlja plakat, ki je nastal v času nastajanja slovenske države.

- b) Učenci dopolnijo volilni listek iz časa plebiscita.

PLEBISCIT

[redacted]

**za glasovanje na plebiscitu za odločitev,
ali naj Republika Slovenija
postane samostojna in neodvisna država**

Vprašanje: [redacted]

Odgovor: **NE**

(obkrožite odgovor, ki ustreza vaši [redacted])

Glasovalni listič.

Tip naloge VII

Spominu na plebiscit in osamosvojitve Slovenije sta danes posvečena dva državna praznika.

Poišči ju med spodaj naštetimi prazniki Republike Slovenije in ju obkroži.

- Slovenski kulturni praznik (8. 2.)
- Dan upora proti okupatorju (27. 4.)
- Praznik dela (1. 5.)
- Dan državnosti (25. 6.)
- Dan samostojnosti in enotnosti (26. 12.)

Tip naloge VIII

Aktivnost za učence. Metoda pisno grafičnih izdelkov.

Učenci napišejo pisno besedilo z naslovom »Plebiscitni dan v Sloveniji 23. 12. 1990«.

Tip naloge IX

Metoda slikovno grafičnih izdelkov

a) Učencem pripovedujemo in se z njimi pogovarjamo o dogodkih izpred 23 let. Povemo jim, kako je naša domovina postala samostojna država, ki se danes imenuje Republika Slovenija.

Učencem razdelimo delovno gradivo: fotografije dogodkov ob osamosvajanju, fotografijo, ki prikazuje Jugoslavijo, Slovenijo, jugoslovansko in slovensko zastavo itd. Sočasno jim razdelimo lističe, na katerih so izpisani pomembni mejniki in dogodki tik pred razpadom Jugoslavije, iz časa razglasitve države Slovenije, vojne za Slovenijo, odhod jugoslovanskih vojakov itd.

Plebiscitno glasovanje.

Četverica.

Prve večstrankarske volitve.

Tolar.

Trije predsedniki.

Zaplapolala je slovenska zastava.

Tip naloge X

Metoda dela terensko delo

1. Z učenci se pogovorimo, kako pripraviti dober **intervju**.
2. S prebivalci našega kraja se dogovorimo (če je mogoče tudi vojnimi veterani) za obiske učencev.
3. Pripravimo **protokol intervjuja**:

- kako so doživljali dogodke pred razpadom Jugoslavije,
- ko odšli na plebiscit, kaj so ob tem občutili,
- kakšna čustva so jih prevevala ob razglasitvi samostojnosti,
- kako so doživljali agresijo JLA,
- kako so spremljali javljanja medijev,
- kaj so občutili ob odhodu JLA iz Slovenije,
- ali so si zamišljali bodoči razvoj pravkar nastale države Slovenije,
- kako so spremljali priznavanje Republike Slovenije s strani drugih držav sveta,
- so imeli nostalgijo po Jugoslaviji,
- so spremljali integracijo Slovenije v mednarodne organizacije.

Pri vsaki izmed naštetih usmeritev lahko postavimo dodatna vprašanja. K temu nas bodo lahko vodili intervjuvanci ali pa se bodo porodila učencem ob intervjuju.

4. Zbrane intervjuje uredimo. Ker nam bodo služili **kot zgodovinski vir** pazimo, da dosledno navedemo: ime in priimek intervjuvanca, bivališče, starost.

5. Poskusimo zbrati in zabeležiti tudi kakšne **anekdote** iz časa nastajanja slovenske države..

Viri:

Moja dežela je naša država – Slovenija že 20 let. (2010). Ljubljana: Arhiv RS in ZRSS.

<http://www.zrss.si/default.asp?link=predmet&tip=6&pID=34&rID=225>. Dostopno: 20. 8. 2013.

Gabrič, D. Guštin in sodelavci: Osamosvojitve Slovenije, priročnik za učitelje; ZRSS, Ljubljana 2008.

Slovenci v XX. Stoletju, Slovenska matica v Ljubljani, 2001.

Božo Repe: Slovenci v osemdesetih letih. Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2001.

Janko Prunk, Osamosvojitve Slovenije, Založba Grad, 1996.

Rosvita Pesek, Osamosvojitve Slovenije : ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država? Nova revija, 2007.

Kronika 20. stoletja, 1980-1989, Mladinska knjiga, Ljubljana 2000.

Slovenska kronika XX. stoletja, Nova revija, Ljubljana, 1996.